

Naturvärdesinventering

Inför planprogram för västra Stockaryd, Sävsjö kommun

RAPPORT

Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)
enligt Svensk standard SS 199000:2023

Om rapporten:

Titel: Naturvärdesinventering inför planprogram för västra Stockaryd, Sävsjö kommun

Datum: 2025-05-25

Foton: © Nässjö kommun där inget annat anges

Om uppdraget:

Beställare: Sävsjö kommun, org. nummer: 212000-0563

Utförare: Alexander Spak (Nässjö kommun)

Kartläggningstyp: Naturvärdesinventering

Detaljeringsgrad: NVI på fältnivå – naturvärdesklass 1 – 3, med tillägget naturvärdesklass 4

Innehåll

OM RAPPORTEN:	2
OM UPPDRAGET:	2
1. SAMMANFATTNING	4
2. INLEDNING	5
2.1 SYFTE	5
2.2 INVENTERINGSOMRÅDEN	5
3. GENOMFÖRANDE	7
3.1 FÖRSTUDIE	7
3.2 FÄLTINVENTERING	8
4. NATURVÄRDESINVENTERINGENS RESULTAT	8
4.1 FÖRSTUDIE	8
4.2 FÄLTINVENTERING	9
4.2.1 Naturvärdesobjekt	9
5. SLUTSATSER	23
BILAGA 1	24
1.1 NATURVÄRDESKLASSER	24
1.2 ÖVRIGA VÄRDEKLASSER	24

1. Sammanfattning

Nässjö kommun har på uppdrag av Sävsjö kommun genomfört en naturvärdesinventering (NVI) av området väster-sydväst om Stockaryd. Inventeringsområdet är en del av ett planprogram för utveckling av Stockarydsterminalen med kombiterminal och ny verksamhetsmark enligt Sävsjö kommuns Översiktsplan. Syftet är att på ett översiktligt perspektiv kartlägga och beskriva områdets natur gällande strukturer, miljöer och naturvärden. Det är ett område som ska exploateras i hög grad där i stort sett allt kommer bli hårdgjorda ytor. Det medför att naturvärdesinventeringen blir en del av att beskriva vilka naturvärden som kommer försvinna och att det kanske finns objekt som möjligtvis kräver dispens för hos Länsstyrelsen.

Uppdraget har utförts enligt SIS standard för naturvärdesinventeringar och NVI:n utfördes på fältnivå. Inventeringsprocessen bestod av en förstudie, som bland annat analyserade historiska flygfoton, dokumentation och kartmaterial, samt en fältinventering som utfördes 28-29/4 samt 2/5 2025.

Naturvärdesinventeringen omfattade sju avgränsade naturvärdesbiotoper (NVB1–NVB7), varav sex bedömdes hålla tillräckliga naturvärden för att tilldelas en naturvärdesklass. Inventeringsområde OMR5 exkluderades från vidare bedömning då området saknade tydliga strukturvärden och naturvårdsarter som krävs för att uppnå klass 4. Ett ytterligare område identifierades inom det ursprungliga planeringsområdet. Det rödrastrerade delområdet har inte fältinventerats, men baserat på tillgängligt kartmaterial och övriga underlag görs en preliminär bedömning att det sannolikt uppfyller kriterierna för naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). De klassade områdena omfattar främst tallmossar, fuktpåverkad barrskog, bäckmiljöer, lövsumpskog samt en källmiljö. De har inventerats med avseende på biotopernas struktur, artförekomst och hydrologiska funktion, och har därefter klassats i naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) eller klass 4 (visst naturvärde).

NVB1, NVB2, NVB3, NVB4 och NVB6 bedömdes samtliga ha visst naturvärde (klass 4). Dessa områden uppvisar i olika grad förekomst av strukturer såsom stående död ved, hålträd, fuktpräglade marker och typiska arter, men saknar antingen tydliga naturvårdsarter eller tillräckligt välutvecklad variation i art- och substratstruktur för att klassas högre. NVB5 och NVB7 tilldelades naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde). NVB5 utgör en frisk-fuktig barrskog med hög strukturell variation och flera värdeelement, medan NVB7 är en tydligt definierad källmiljö med stabil hydrologi och förekomst av typiska källarter såsom gullpudra och kärrviol, samt fridlysta arter som vanlig groda.

Flera av de klassade områdena hyser fridlysta eller nationellt prioriterade arter, exempelvis trana, tofsmes, entita, gulsparrv, grönfink, skogsödlå, revlummer och utter. Dessa arter, i kombination med befintliga strukturella element som lågor, hålträd, gläntor och block, bidrar till att höja det ekologiska värdet i landskapet.

2. Inledning

2.1 Syfte

Syftet är att ge en översiktlig beskrivning av områdets natur, med fokus på strukturer, miljöer och potentiella indikatorer för värdefulla naturvärden. Området är planerat för omfattande exploatering, vilket innebär att nästan hela ytan kommer att bli hårdgjord. Därför syftar den översiktliga naturvärdesinventeringen och beskrivningen till att identifiera vilka naturvärden som kommer att gå förlorade samt om det finns objekt som kan kräva dispens från Länsstyrelsen.

Inventeringen omfattar en bedömning av ekologiska värden, inklusive värdefulla habitat, skyddsvärda arter och strukturer av betydelse för biologisk mångfald.

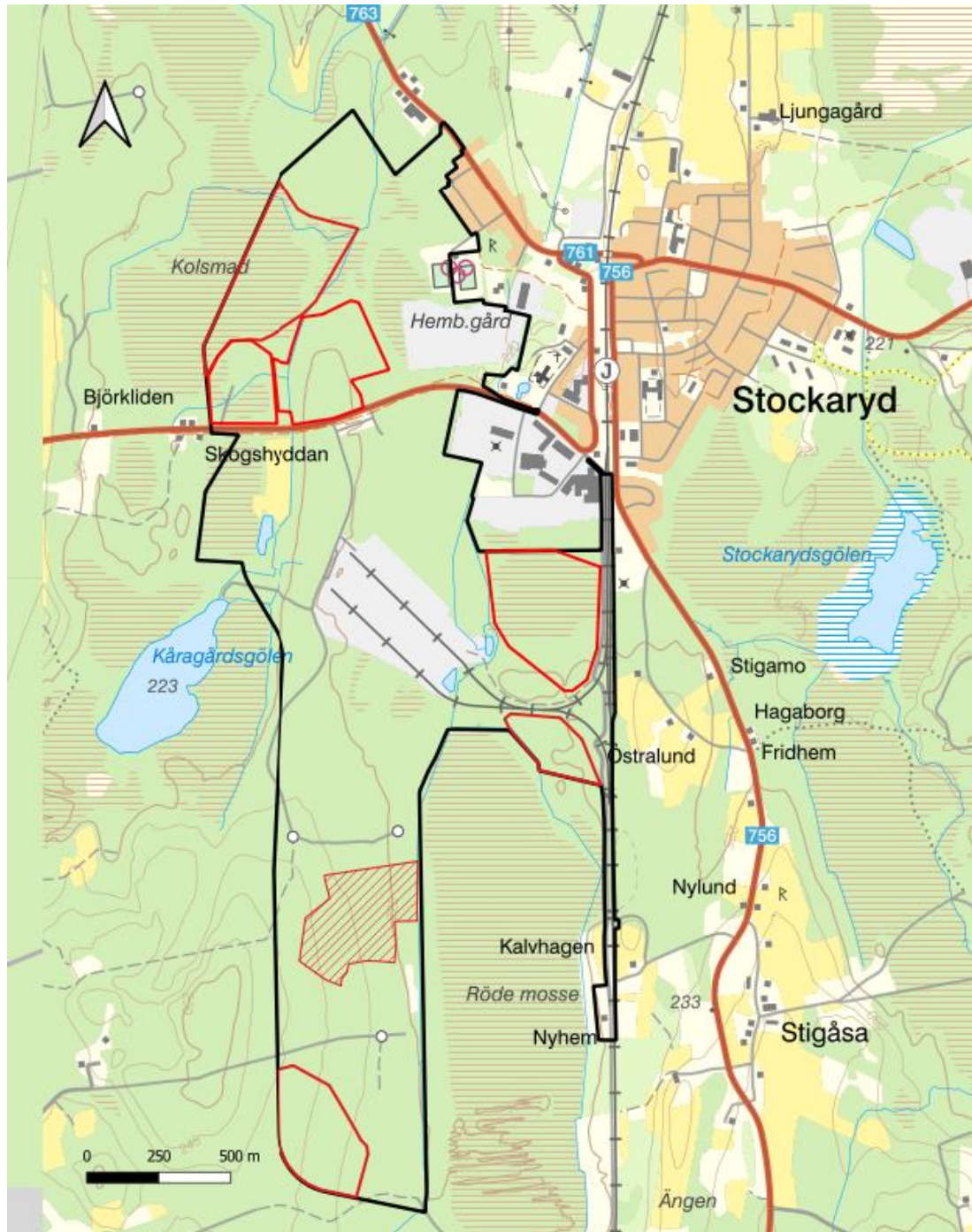
Resultatet av inventeringen kommer att fungera som ett beslutsunderlag för Sävsjö kommuns planering för att säkerställa att naturvärden beaktas och om möjligt bevaras i samband med utvecklingen. Bedömningen baseras på biotoptyper och förekomsten av arter, och resulterar i naturvärdesklassningar, dokumentation över noterade naturvårdsarter och skyddade arter samt en övergripande rapport.

Det bör noteras att listan över noterade arter inte representerar alla arter i områdena. För en fullständig inventering krävs en särskild artinventering.

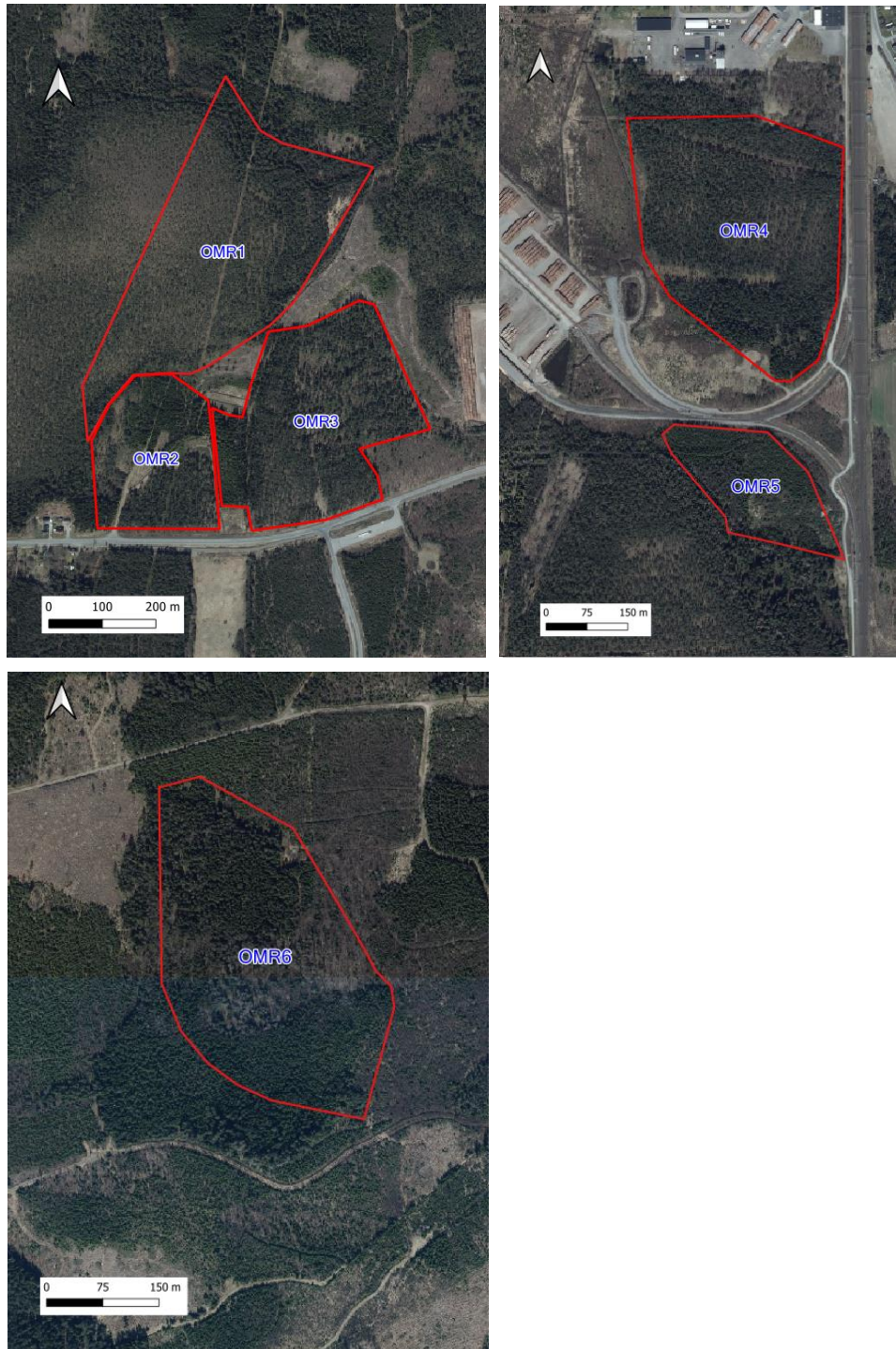
2.2 Inventeringsområdena

Inventeringsområdena är belägna i den väst-sydvästra delen av Stockaryds tätort i Sävsjö kommun. Landskapet är karaktäristiskt för regionen med en mosaik av barrskogar, främst tall och gran, samt inslag av mossmarker. Området utgör en del av ett större skogligt präglat landskap. I direkt anslutning till inventeringsområdena ligger Stockarydsterminalen – en betydelsefull logistikpunkt för hantering av skogsprodukter och biobränslen, strategiskt placerad vid Södra stambanan. Terminalen utgör en viktig komponent i kommunens näringslivsutveckling.

En pågående och planerad utbyggnad syftar till att öka kapaciteten genom förlängning av spårsystemet och elektrifiering, vilket är en del i kommunens satsning på klimatsmart transportinfrastruktur. Kommunen planerar även att omstrukturera närliggande industriområden för att möjliggöra ytterligare expansion. Utvecklingen visar på en långsiktig ambition att stärka regionens roll i ett hållbart transport- och logistiksystem.

Figur 1. Områdesöversikt med inventeringsområdena 1-6 avgränsade med röd linje. Det rasterade området har inte fältinventerats, men ingick i den ursprungliga planeringen. Baserat på tillgängliga underlag görs en preliminär bedömning att området sannolikt uppfyller kriterier för naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Den svarta linjen utgör den ungefärliga avgränsningen för planprogrammet.

Figur 2-4. Inventeringsområde 1-6

3. Genomförande

3.1 Förstudie

Förstudien har syftat till att identifiera eventuella naturvärden och förekomster av naturvårdsarter inom de aktuella inventeringsområdena. Arbetet inleddes med en kartbaserad analys, där flygbilder från perioden 1960–2025 samt infraröda flygbilder granskades för att lokalisera potentiellt värdefulla biotoper. Äldre flygbilder från 1960- och 1970-talen användes för att förstå områdets historiska markanvändning och strukturella förändringar över tid.

För att komplettera den visuella analysen genomfördes en datainsamling från följande källor:

- NVI-rapport - Naturvärdesinventering vid Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik, Sävsjö kommun, Calluna 2023
- Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) till Översiktsplan 2023, Sävsjö kommun
- Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur
- Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor
- Artdatabankens artfynd, både inom och i anslutning till inventeringsområdena (tidsintervall 1990-01-01 till 2025-04-01)
- Jordbruksverkets databas TUVÅ (ängs- och betesmarker)
- Länsstyrelsernas Geodatakatalog, med fokus på förekomst av skyddsvärda träd
- Karttjänsten Skogsmonitor
- Övrig information från Skogsstyrelsen

3.2 Fältinventering

Fältinventeringen genomfördes den 28-29 april samt 2 maj 2025 av Alexander Spak.

4. Naturvärdesinventeringens resultat

4.1 Förstudie

Genomgången av de samlade datakällorna visar att inga naturvårdsarter är rapporterade inom de aktuella inventeringsområdena enligt Artdatabankens Artportal. Inte heller i övriga databaser eller planeringsunderlag har uppgifter framkommit om förekomster av arter med särskilt bevarandevärde.

Inventeringsområdena omfattar delar av våtmarksområdet Kolsmad, beläget 1 km väster om Stockaryd och registrerat i Våtmarksinventeringen (VMI) med objektnummer F06E1F01. Objektet omfattar totalt 183,7 hektar och är klassat som innehållande ”vissa naturvärden”, vilket innebär att området bedömts ha ekologiska kvaliteter av regionalt intresse. Inom ramen för VMI-dokumentationen har dock inga specifika arter med formellt skydd eller särskilt bevarandansvar dokumenterats. Ett område (OMR4) ligger i stället inom våtmarksområdet Röde mosse (VMI-objekt F06E0F02), 2 km söder om Stockaryd, vilket omfattar 135,7 hektar och bedömts ha låga naturvärden. Enligt kommunens översiktsplan utgör Kolsmad ett större våtmarks- och sumpskogsområde med höga naturvärden, där särskild hänsyn krävs vid eventuell exploatering. Området lyfts som ekologiskt känsligt, med betydelse för både biologisk mångfald och hydrologiska funktioner. Det framhålls att gröna korridorer och ekologiska spridningsvägar bör bevaras eller stärkas för att undvika fragmentering av naturmiljöerna.

Under 2023 genomförde Calluna AB, på uppdrag av Sävsjö kommun, en naturvärdesinventering (NVI) av områdena Sävsjö, Vrigstad, Stockaryd och Rörvik. Inventeringen utfördes enligt SIS-standard och på en översiktlig fältnivå, i syfte att ge en första bild av naturvärden inför framtida översiktsplanering. De områden som behandlas i denna rapport ingick geografiskt i Callunas inventeringsområde, men inventerades inte specifikt eller tilldelades någon naturvärdesklass i Callunas arbete. Resultaten från Callunas förstudie har dock utgjort ett relevant bakgrundsmaterial inför den mer detaljerade och klassificerande naturvärdesinventering som redovisas i denna rapport.

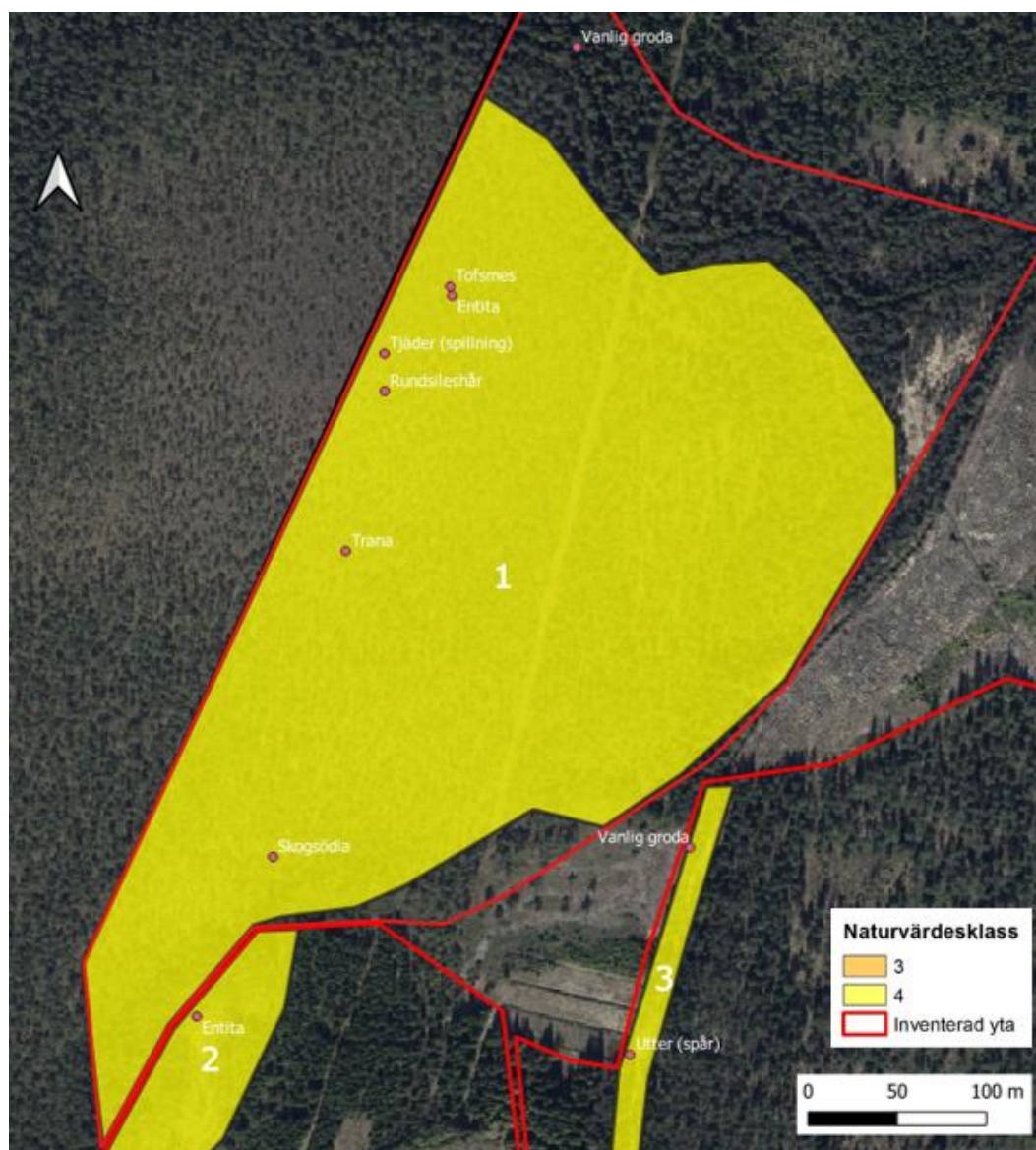
4.2 Fältinventering

4.2.1 Naturvärdesobjekt

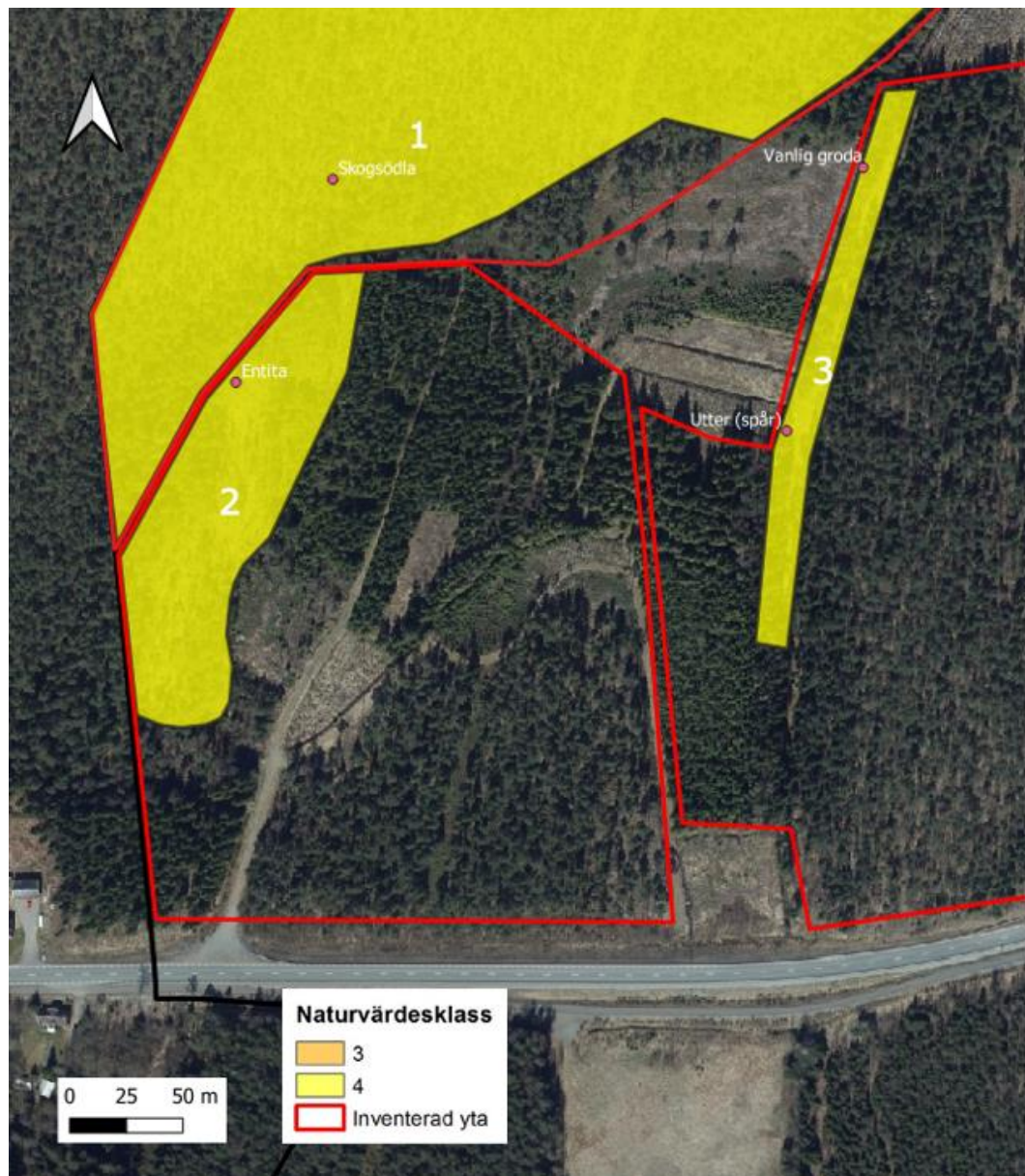
Naturvärdesinventeringen omfattade sju naturvärdesbiotoper (NVB1–NVB7), varav sex bedömdes ha tillräckliga naturvärden för klassning. OMR5 exkluderades på grund av brist på strukturvärden och naturvårdsarter. Klassade miljöer utgörs främst av tallmossar, fuktig barrskog, bäck- och källmiljöer samt lövsumpskog, bedömda utifrån struktur, artförekomst och hydrologi.

NVB1–NVB4 och NVB6 klassades som naturvärdesklass 4 (visst naturvärde), medan NVB5 och NVB7 bedömdes till klass 3 (påtagligt naturvärde) på grund av högre strukturvariation och förekomst av typiska och fridlysta arter, exempelvis gullpudra, kärrviol och vanlig groda.

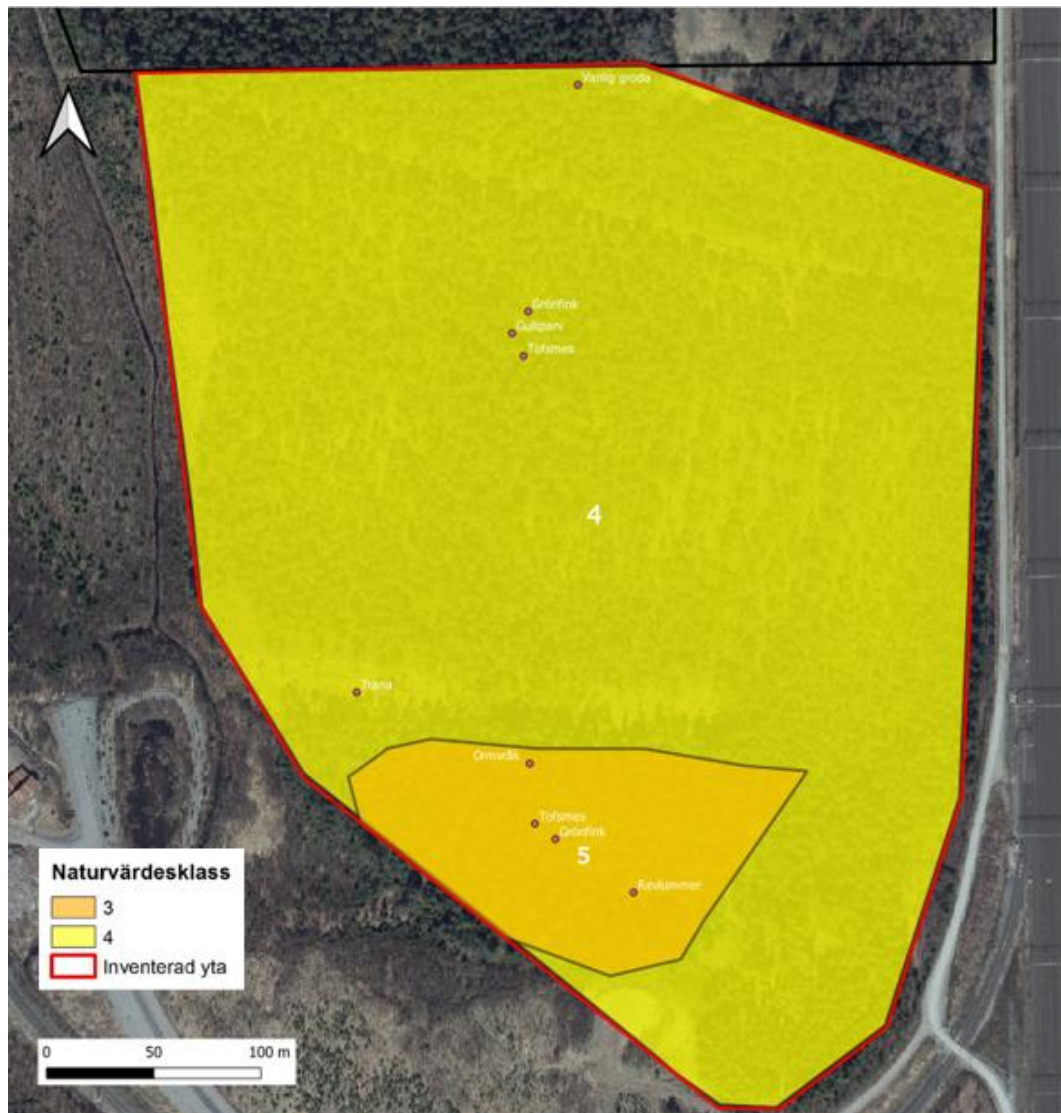
Flera områden hyser fridlysta eller prioriterade arter som trana, utter, entita och skogsödla, vilka tillsammans med strukturella element som lågor, hålträd och block höjer det ekologiska landskapsvärdet.

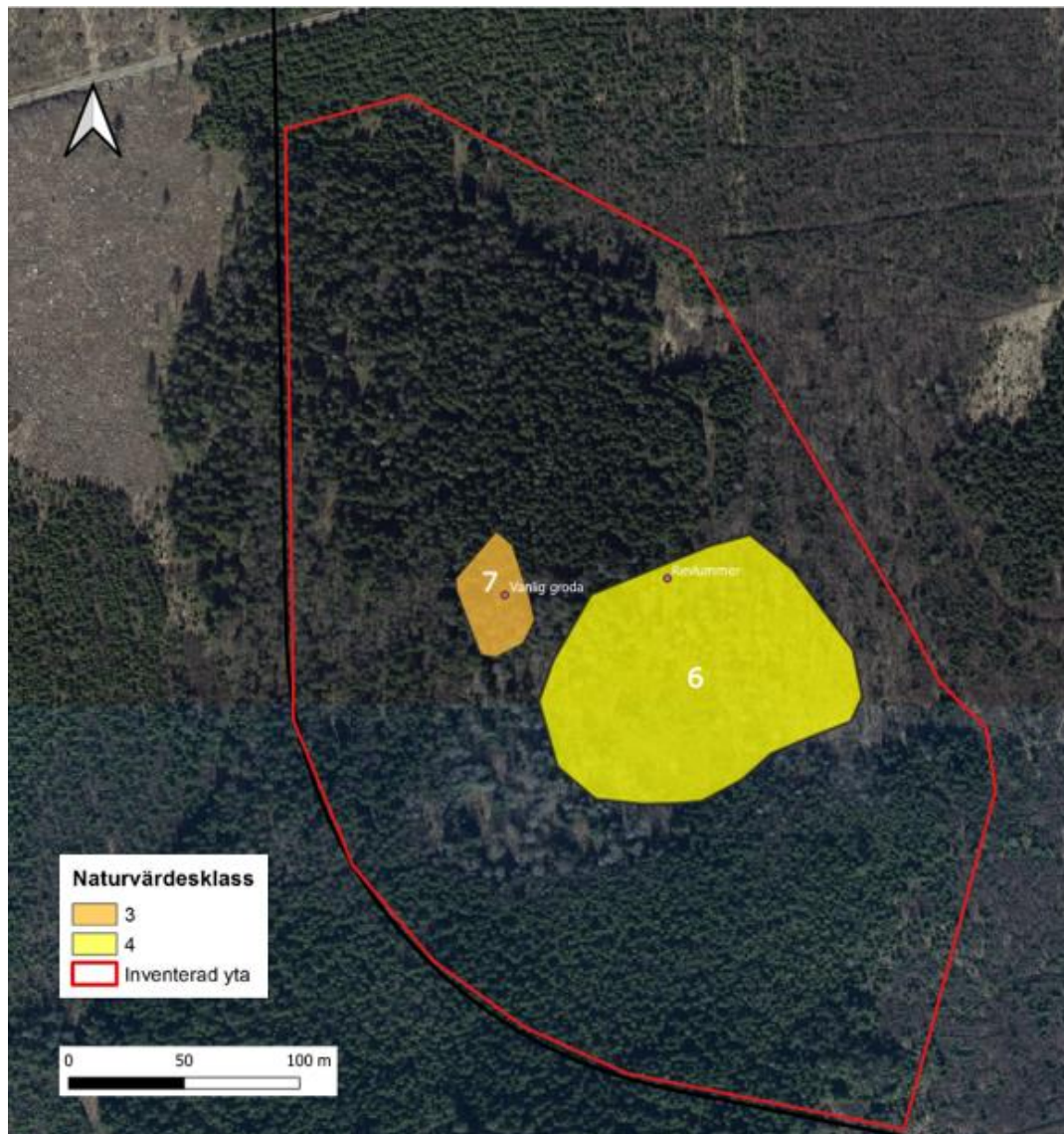
Figur 5 Karta ned naturvärdesobjekten i område 1. Visst naturvärde (klass 4) indikeras med gult.

Figur 6 Karta ned naturvärdesobjekten i område 2-3. Visst naturvärde (klass 4) indikeras med gult

Figur 7 Karta ned naturvärdesobjekten i område 4-5. Visst naturvärde (klass 4) indikeras med gult, påtagligt naturvärde (klass 3) indikeras med ljusorange

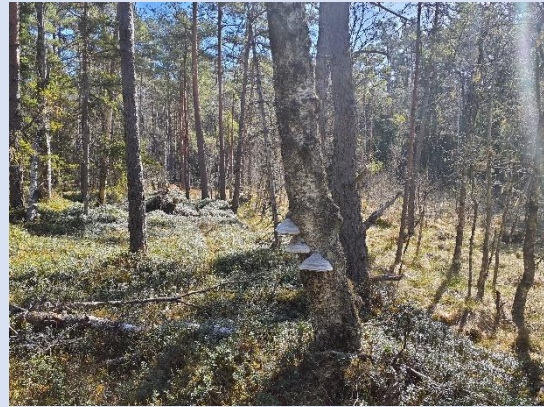
Figur 8 Karta ned naturvärdesobjekten i område 6-7. Visst naturvärde (klass 4) indikeras med gult, påtagligt naturvärde (klass 3) indikeras med ljusorange

NVB 1	Tallmosse
Naturvärdesklass	Klass 4 - Visst naturvärde
Areal (ha)	11,5
Datum	2025-04-28 (Alexander Spak)
Naturtyp	Skog och buskmark
Biototyp	Tallmosse (SK253)
Naturvårdsarter vid inventering	Skogsödla (fridlyst), vanlig groda (fridlyst), tjäder (fridlyst, prioriterad art, t-art), entita (EN, fridlyst), trana (fridlyst, prioriterad art), tofsmes (fridlyst, t-art) nötväcka, större hackspett, kungsfågel m.fl. (samtliga fåglar är fridlysta),
Värdeelement	Block, bohål fågel, bohål insekt, rotvälta, hålträd, lågor,
Värdestrukturer	Skrymslen
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Visst
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: fuktpåverkad tallmosse med senvuxet, relativt likåldrigt trädskikt dominerat av tall. Förekomst av strukturelement som rotvältor, hålträd, stående död ved (talltorrakor) och lågor samt knotiga träd. Vegetationen präglas av typiska mossmarksarter såsom ljung, tuvull, skvattram, tranbär och lingon i fältskiktet, samt ett rikt botten-skikt av vitmossor, tallvitmossa, räffelmossa, stor björnmossa, myrbjörnmossa och levermossan fickpellia. Även indikatorlavar som grå tagellav och grå renlav förekommer. Faunan omfattar bland annat trädpiplärka, tofsmes, entita, samt spår av tjäder och trana. Även skogsödla och vanlig groda har noterats. Området uppvisar visst artvärde och tydligt biotopvärde, med strukturer som gynnar fåglar och insekter.	
Motivering: området har tilldelats naturvärdesklass 4, vilket innebär ett visst biotopvärde och ett visst artvärde. Biototypen tallmosse är relativt vanlig regionalt men utgör en ekologiskt viktig miljö för många arter. Förekomsten av typiska mossmarksarter och strukturella element som död ved, hålträd och knotiga tallar stärker biotopvärdet. Artvärdet bedöms som visst, då vissa indikatorarter och spillning av tjäder förekommer, men frånvaron av signalarter eller rödlistade arter sänker det samlade värdet. Tillsammans motiverar dessa faktorer en klassning som naturvärdesklass 4.	
	

NVB 2	Tallskog
Naturvärdesklass	Klass 4 – Visst naturvärde
Areal (ha)	0,98
Datum	2025-04-28 (Alexander Spak)
Naturtyp	Skog och buskmark
Biotoptyp	Tallskog (SK25)
Naturvårdsarter vid inventering	Entita (fridlyst, prioriterad art, t-art), bofink, lövsångare m.fl. (fridlysta)
Värdeelement	Enstaka hålträd, enstaka högstubbe, klana lågor
Värdestrukturer	-
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Visst
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: Området utgörs av en barrblandskog på fuktig mark, med dominans av tall och inslag av gran samt enstaka smala björkar. Markförhållandena präglas av en tydlig fuktgradient, med partier som uppvisar svagt torvbildande substrat. Fältskiktet domineras av lingonris, gräs, halvgräs samt fräken- och bräkenväxter. I vissa partier förekommer tuvull, vitmossa och kabbeleka, vilket förstärker fuktprägel och antyder övergångar mot tallmosse. Mossfloran utgörs främst av triviala arter som tallvitmossa och björnmossor, medan lavfloran är artfattig och utgörs huvudsakligen av triviala arter och en del grå tagellav. Strukturella element som stubbar, enstaka död ved, ris och myrstackar förekommer, men i begränsad omfattning.	
Motivering: Ett visst biotopvärde och ett lågt-visst artvärde ger naturvärdesklass 4. Biotoptypen är regionalt vanlig men ändå ekologiskt betydelsefull. Förekomsten av enstaka naturvårdsarter samt lokala fuktpartier stärker värdet något, men frånvaron av fler naturvårdsarter och svaga strukturella drag gör att området inte motiverar en högre klassning. Vid framtida utveckling av strukturelement såsom död ved och ökad variation i skiktning finns en möjlighet att naturvärdet på sikt höjs.	
	

NVB 3	Vattendrag
Naturvärdesklass	Klass 4 – Visst naturvärde
Areal (ha)	0,39
Datum	2025-04-28 (Alexander Spak)
Naturtyp	Antropogen limnisk miljö
Biototyp	Dike (AL23)
Naturvårdsarter vid inventering	Utter (fridlyst, NT), Vanlig groda (fridlyst) Bofink, lövsångare, kungsfågel, trädpiplärka, grönsiska, gärdsmyg m.fl. (fridlysta)
Värdeelement	Bäckmiljö
Värdestrukturer	-
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Visst
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: Bäckmiljön utgörs av en fuktpräglad kantzon som på västra sidan gränsar till ett hygge. På östra sidan av bäcken utgörs området av barrblandskog utan större naturvärden. Vegetationen domineras av kärlväxter och mossor typiska för bäcknära och fuktiga miljöer, såsom ältranunkel, vattenmåra, kärrtistel, skogsbräken, bredkaveldun och kabbeleka. Mossfloran är rik och varierad med förekomst av diverse vitmossor som t.ex. björnmossa, tallvitmossa och praktmossor. Bäcken utgör ursprungligen ett äldre rätat dike som med tiden utvecklats till en miljö med naturliga drag. Den visar på en fungerande naturlig hydrologi och hyser en rikedom av fuktindikatorer, vilket bidrar till dess ekologiska värde. Motivering: Bäcken är ett gammalt rätat dike som med tiden utvecklat en mer naturlig karaktär. Trots avsaknad av tydliga strukturella inslag som död ved och meandrande partier, erbjuder miljön viktiga mikrohabitat och fungerar som spridningskorridor i ett annars homogent skogslandskap. Vegetationen är rik på fuktindikativa arter, och den hydrologiska kontinuiteten stärks av förekomst av typiska bäck- och sumpskogsarter som bandpraktmossa och skuggstjärnmossa. Utterspår och vanlig groda visar på fungerande ekologiska samband. Sammantaget motiverar detta en klassning i naturvärdesklass 4 (visst naturvärde). Frånvaron av ytterligare naturvårdsarter och utpräglade strukturella nyckelvärden gör dock att området inte bedöms högre.	
	

NVB 4	Tallmosse
Naturvärdesklass	Klass 4 – visst naturvärde
Areal (ha)	12,9
Datum	2025-04-29 (Alexander Spak)
Naturtyp	Skog och buskmark
Biototyp	Tallmosse (SK253)
Naturvårdsarter vid inventering	Trana (fridlyst, prioriterad art), tofsmes (fridlyst, t-art), gulsparv (fridlyst, NT), grönfink (fridlyst, EN), vanlig groda (fridlyst), div. fåglar som t.ex. dubbeltrast, svarthätta, grönsiska, trädpiplärka, korp m.fl.
Värdeelement	Bohål fåglar, bohål insekter, hålträd, stående död ved
Värdestrukturer	-
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Visst
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: Fuktpåverkad tallmosse med senvuxet trädsikt dominerat av tall. Inslag av blötare mosse- och kärrpartier i de norra och södra delarna. Strukturellt präglas området av en viss variation av ekologiskt värdefulla element såsom död ved, rotvältor, hålträd och stående döda träd. Dessa bidrar till mikrohabitat för flera organismgrupper. Vegetationen domineras av diverse mossor, gräs och halvgräs, tuvull, skvattram, blåbär, lingon, ljung och tranbär. Faunan innefattar ett flertal fågelarter, inklusive trana och tofsmes, samt några arter med bevarandestatus som gulsparv och grönfink. Vanlig groda observerades i området. Insektsfaunan visar viss variation med arter som jordhumla, citronfjäril, grönsnabbvinge, tostelblåvinge, allavmätare samt div vitfjärilar.	
Motivering: Bedömningen grundas på områdets karaktär som en fuktpåverkad tallmosse med inslag av blötare mosse- och kärrpartier, vilket ger en varierad och ekologiskt värdefull biotop. Förekomsten av strukturella element som stående död ved, enstaka rotvältor och hålträd skapar viktiga mikrohabitat för både fåglar och insekter. Det biologiska värdet stärks av flera fridlysta och prioriterade arter såsom trana, tofsmes, gulsparv och grönfink, samt av observationer av vanlig groda.	
	

NVB 5	Barrblandskog
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde
Areal (ha)	1,5
Datum	2025-04-29 (Alexander Spak)
Naturtyp	Skog och buskmark
Biotoptyp	Barrskog (SK2)
Naturvårdsarter vid inventering	Revlummer (fridlyst), tofsmes (fridlyst, t-art), ormvråk (fridlyst), grönfink (fridlyst, EN), div. fåglar som t.ex. svarthätta, gärdsmyg, bofink, trädpiplärka, korp m.fl.
Värdeelement	Stående döda träd, grova och klena lågor, stora och små block, mycket död ved, bohål fåglar, bohål insekter, hålträd, högstubbe, enstaka socklar, torrakor,
Värdestrukturer	Olikåldrighet, skrymslen
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Påtagligt
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Preliminär - bedömningen anges som preliminär då området är svårbedömt och sannolikt kräver en mer detaljerad inventering av mossor, lavar och svampar för en säkrare klassning.
Beskrivning: Området utgörs av en frisk-fuktig barrskog med en varierad vegetation i fält- och bottenkikt. Området domineras av typiska moss- och kärlväxter för fuktiga miljöer, bland annat granvitmossa, tallvitmossa, kantvitmossa (?), spärrvitmossa, praktmossor, björnmossor, tuvull, ormbär, kräklöver, Lavfloran inkluderar bl.a. skägglav och grå tagellav. I området förekommer även revlummer. Svampfloran innefattar flera tickor, bland annat sprängticka, zonticka, fnöskticka, klibbticka och björkticka. Strukturellt är området präglad av viss olikåldrighet, rotvältor, stående död ved, hålträd, lågor samt mossbeklädda block och stenar. Dessa element skapar viktiga mikrohabitat för både fåglar och insekter. Faunan inkluderar fågelarter med bevarandestatus, såsom tofsmes och grönfink. Blöta partier förstärker den ekologiska variationen i området. Motivering: Svag klass 3 trots visst artvärde och påtagligt biotopvärde. Området klassas som naturvärdesklass 3, vilket motsvarar påtagligt naturvärde. Detta grundas på ett tydligt biotopvärde, där den frisk-fuktiga barrskogen uppvisar en variationsrik och välutvecklad struktur med inslag av stående död ved, hålträd, rotvältor och mossbeklädda block. I ett skogslandskap där död ved idag är en bristvara, utgör dessa strukturella element viktiga livsmiljöer för flera organismgrupper, särskilt för fåglar och insekter. Artvärdet är visst, med förekomst av fridlysta och rödlistade arter såsom revlummer, tofsmes, ormvråk och grönfink, vilka indikerar områdets ekologiska betydelse. Trots dessa värden bedöms naturvärdet som svagt inom klass 3, då antalet naturvårdsarter är lågt.	
	

NVB 6	Lövsumpskog
Naturvärdesklass	Klass 4 – visst naturvärde
Areal (ha)	1,2
Datum	2025-04-29 (Alexander Spak)
Naturtyp	Skog och buskmark
Biototyp	Lövsumpskog (SK11)
Naturvårdsarter vid inventering	Revlummer (fridlyst)
Värdeelement	Död ved, nedbrutna stubbar, trädslagsblandning, glänta, flerskiktning
Värdestrukturer	-
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Visst
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: Området utgör ett fuktigt skogsparti med inslag av kärrkaraktär, där trädskiktet domineras av asp, klibbal, ungräd av sälk och björk. Omgivande områden utgörs av barrskog. Vegetationen är varierad med arter som kabbeleka, ekbräken, olika fräkenväxter och ormbunkar. Mossfloran är väl utvecklad och omfattar praktmossor, vitmossor samt andra triviala mossarter. Området präglas av en del död ved och gamla mossbeklädda stubbar i olika nedbrytningsstadier. Ett framträdande inslag är ett omfattande lövsly, vilket visar på en tydlig tendens till igenväxning. Motivering: Området klassas som visst naturvärde, på grund av dess naturliga hydrologi, varierade strukturer och måttliga artdiversitet. Trots närvaro av viktiga ekologiska strukturer som död ved och lövträdsdominerat skikt saknas dock starka signalarter eller andra naturvårdsarter som skulle höja värdet till en högre naturvärdesklass. Den pågående igenväxningen påverkar områdets långsiktiga bevarandevärde negativt.	
	

NVB 7	Källmiljö
Naturvärdesklass	Klass 3 – påtagligt naturvärde
Areal (ha)	0,1
Datum	2025-04-29 (Alexander Spak)
Naturtyp	Naturligt småvatten
Biototyp	Källa (SV17)
Naturvårdsarter vid inventering	Gullpudra (t-art), vanlig groda (fridlyst)
Värdeelement	Källa, bäck, död ved, lågor
Värdestrukturer	Glänta
Artvärde	Visst
Biotopvärde	Påtagligt
Natura 2000-naturtyp	-
Säker eller preliminär bedömning	Säker
Beskrivning: Detta område utgör en tydlig källmiljö med tecken på god hydrologisk stabilitet. Vegetationen är typisk för denna biotop och omfattar arter som gullpudra, kärrtistel, kärrviol, kabbeleka, vattenmåra, majbräken samt olika arter av praktmossor och vitmossor. Källområdet hyser även vanlig groda. Området uppvisar god struktur med utvecklad moss- och lavflora, förekomst av död ved samt stabil fuktighet som möjliggör kontinuitet i markskiktet. Motivering: Området har tilldelats naturvärdesklass 3 eftersom det rör sig om en ekologiskt viktig källbiotop, som i landskapssammanhang är ovanlig och ofta känslig för störningar. Kombinationen av stabil fuktighet, väldefinierad biotop, och förekomst av typiska arter som gullpudra och kärrviol ger ett tydligt biotopvärde. Artvärdet bedöms som visst, då flera fuktindikatorer förekommer tillsammans med en fridlyst art (vanlig groda). Även om området inte hyser många rödlistade arter fyller det en viktig funktion i landskapet som fuktig livsmiljö och ekologisk nisch.	
	

5. Slutsatser

Naturvärdesinventeringen visar att området för planprogrammet hyser flera biotoper med bevarandevärda naturvärden. Två objekt har klassats som naturvärdesklass 3 (påtagligt naturvärde) och fyra som klass 4 (visst naturvärde), medan ett område saknade tillräckliga värden för att klassificeras.

Områden, eller delar av områden, med påtagligt naturvärde har särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på både regional och nationell nivå. Sådana miljöer bör, i den mån det är möjligt, undantas från exploatering.

Utifrån ett naturvårdsperspektiv bör särskild hänsyn även riktas mot biotoper kopplade till fuktiga eller blöta miljöer – såsom tallmossen i NVB1 och NVB4 – då dessa utgör ekologiskt viktiga livsmiljöer med potentiellt högt värde för såväl biologisk mångfald som hydrologiska funktioner.

Samhällsplaneringskontoret
Alexander Spak
Kommunekolog
Nässjö kommun

Bilaga 1

1.1 Naturvärdesklasser

Naturvärdesbedömning av naturvärdesbiotoper kan omfatta fyra naturvärdesklasser enligt tabell 1.

Naturvärdesbiotoper	Högre naturvärde	
	Högsta naturvärde Naturvärdesklass 1	Mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald Omfattar biotoper som har god överensstämmelse med ett referenstillstånd för naturliga ekosystem. Innehåller mycket goda livsmiljöer för naturvårdsarter och nästan alltid med inslag av rödlistade och hotade arter. Områden med högsta naturvärde är särskilt viktiga värdekärnor för biologisk mångfald i en nationell och regional grön infrastruktur. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
	Högt naturvärde Naturvärdesklass 2	Stor särskild betydelse för biologisk mångfald Omfattar biotoper som har väsentliga kvaliteter, typiska för naturliga ekosystem. Innehåller goda livsmiljöer för naturvårdsarter, ofta med inslag av rödlistade och hotade arter. Områden med högt naturvärde är värdekärnor för biologisk mångfald i en nationell och regional grön infrastruktur. Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
	Påtagligt naturvärde Naturvärdesklass 3	Påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald Omfattar biotoper som har typiska kvaliteter för naturliga ekosystem men som kan vara delvis påverkade eller saknar längre kontinuitet och därför inte uppfyller kriterier för naturvärdesklass 1 eller 2. Innehåller oftast livsmiljöer för naturvårdsarter. Bidrar till en nationell och regional grön infrastruktur för biologisk mångfald. Den totala arealen av dessa områden har särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha stor särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.
	Visst naturvärde	
	Visst naturvärde Naturvärdesklass 4	Viss särskild betydelse för biologisk mångfald Omfattar biotoper med vissa kvaliteter av betydelse för biologisk mångfald. Kan innehålla livsmiljöer för naturvårdsarter. Bidrar till grön infrastruktur för biologisk mångfald åtminstone på lokal nivå. Den totala arealen av dessa områden har viss särskild betydelse för att bevara biologisk mångfald i Sverige. Enskilda områden kan lokalt ha särskild betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.

Tabell 1 – Naturvärdesklasser av naturvärdesbiotoper

1.2 Övriga värdeklasser

De mark- och vattenområden som inte avgränsas som naturvärdesbiotoper kan tilldelas en övrig värdeklass från 5 till 7 enligt tabell 5. Det förutsätter att en fördjupad inventering av övriga biotoper enligt ingår som tillägg.

Övriga värdeklasser	
Övriga biotoper	Övrig värdeklass 5 Endast allmän betydelse för biologisk mångfald Omfattar biotoper som domineras av arter och organismsamhällen som främst förekommer i tydligt påverkade biotoper utan kontinuitet, men har ändå högre kvalitet än övrig värdeklass 6 och 7. Har i sitt nuvarande tillstånd varken uppenbart negativ eller tydligt positiv betydelse för biologisk mångfald i Sverige. Innehåller livsmiljöer för vanliga arter. Kan ingå i en grönstruktur som bidrar till spridning av arter åtminstone på lokal nivå. Enskilda områden kan lokalt ha betydelse för biologisk mångfald där landskapet i övrigt är påverkat och har brist på biologisk mångfald.
	Övrig värdeklass 6 Saknar uppenbar betydelse för biologisk mångfald Antropogent påverkat område med odlad monokultur, eller som av annan anledning domineras av ett fåtal arter med liten genetisk och åldersmässig variation, och som därmed inte bidrar till biologisk mångfald.
	Övrig värdeklass 7 Uppenbart negativ betydelse för biologisk mångfald Bebyggelse, anläggningar och hårdgjorda ytor som saknar eller har mycket begränsad vegetation.

Tabell 2. Värdeklasser för övriga biotoper

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde	
	Högt					
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde	
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde		
					Mindre troligt utfall	
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt	Mycket högt
Biotopvärde						

Figur 9. Bedömningsgrunden för artvärdet och biotop- värdet leder till en viss naturvärdesklass